

وزارت بهداشت، درمانی و آموزش پزشکی

بیمارستان برکت امام خمینی (ره) میانه

مراقبت از فیستول

شریانی - وریدی (شانت)

تهیه و تنظیم: پروانه نوروزی

کارشناس پرستاری

منبع: اصول همودیالیز

سال تهیه ۱۳۹۷

سال بازنگری ۱۳۹۹

Barekat-Nc/c-Pam

واحد آموزش سلامت

بیمار عزیز

شما برای انجام دیالیز خونی احتیاج به رگی بزرگ دارید که بسیار قطورتر از رگ های معمولی باشد تا جریان خون با حجم زیاد را در دستگاه همودیالیز برقرار کند. به همین جهت د رمج دست یا آرنج شما عمل جراحی ساده ای با بی حسی موضعی انجام می شود. در طی این عمل، با اتصال یک سرخرگ و یک سیاهرگ د راین ناحیه برای شما فیستول می سازند.

بدین ترتیب به کمک فشار خون سرخرگ، یک رگ (سیاهرگ) قطور و مناسب برای همودیالیز ایجاد می شود در واقع جسم خارجی در دست شما قرار نمی گیرد.

وقتی برای اولین بار فیستول گذاری می شوید چندین ماه ممکن است طول بکشد تا به اصطلاح فیستول برسد و آماده استفاده گردد (حداقل زمان ۴۵ روز)

دوام فیستول کمتر از یک سال تا بیش از ده سال متغیر است. جهت افزایش طول عمر فیستول و پیشگیری از عوارضی مانند عفونت و از کار افتادن فیستول مراقبت هایی را انجام دهید.

مراقبت از فیستول

۱. بعد از ایجاد فیستول شریانی- وریدی برای جلوگیری از تورم تا چند هفته عضو را بالا نگه دارید.

۲. لازم است هر دو روز یک بار پانسمان محل جراحی تعویض شود.

۳. در صورت نشت خون یا عفونت حتما پزشک معالج را در جریان قرار دهید.

۴. تا زمان کشیدن بخیه ها (بعد از ۲ هفته در صورت جوش خوردن بافت) هنگام حمام کردن از خیس نشدن محل جراحی اطمینان حاصل نمائید.

۵. هر روز عملکرد فیستول را با گذاردن آرام دست بر روی فیستول و کنترل جریان خون و ارتعاش (لرزش)، آن زیر دستتان بررسی نمائید. در صورت کاهش ارتعاش و یا احساس نبض در آن بلافاصله به پزشک خود اطلاع دهید.

۱۲. بعد از دیالیز از فشار مناسب در محل خروج سوزن ها برای بند آمدن خون استفاده نمائید.

۱۳. می توانید در روز دیالیز از کمپرس سرد و روزهای بعد از کمپرس گرم در محل تزریق عروق استفاده کنید.

۱۴. بهتر است چه جلوگیری خونریزی تا چند ساعت پس از دیالیز حمام نروید.

۱۵. با پرسنل در تغییر محل سوزن ها در هر جلسه دیالیز همکاری نمائید به این ترتیب عمر فیستول و رگ های خود را تضمین نمائید.

۱۶. گرفتن نمونه خون یا رگ گیری یا گرفتن فشار خون از دست فیستول دار ممنوع می باشد.

۱۷. در صورت بروز علائمی مانند تب، لرز، خونریزی، ترشح، قرمزی و تورم، تغییر رنگ در ناحیه فیستول به پزشک خود مراجعه کنید.

۱۸. برای برجسته شده عروق، دست را پایین تر از قفسه سینه قرار دهید خمیر یا تویی قابل ارتجاع را در دست گرفته و با فشار باز و بسته نمائید.

۶. موقع دراز کشیدن متوجه باشید که فشاری به فیستول وارد نشود و روی دست فیستول دار نخوابید.

۷. از انجام کارهای سنگین و بلند کردن اجسام سنگین (بالای یک کیلو) با دست فیستول دار از مین یا تخت خودداری فرمایید.

۸. از پوشیدن لباس های تنگ که باعث فشار به محل فیستول می شود خودداری کنید. بهتر است ساعت و دستبند در دست فیستول دار نداشته باشید.

۹. پس از تعبیه فیستول شریانی- وریدی از دست دارای فیستول فشار خون را اندازه گیری نمائید چرا که کاهش فشار خون باعث می شود که جریان خون و فشار خون مناسبی به فیستول نرسد.

۱۰. در صورت احساس افت فشار خون دراز کشیده و پاهای خود را بالاتر از سطح بدن قرار دهید.

۱۱. قبل از هر دیالیز دست فیستول دار را با آب و صابون بشوئید.

(توجه شود عمل باز و بسته شدن دست به کندی انجام شود و هنگامی که دست را با حداکثر قدرت مشت کرده اید لحظه ای د رهمان حالت محکم نگه داشته سپس به آرامی مشتتان را باز کنید)

۱۹. این ورزش را ۲۰ بار انجام دهید سپس استراحت کنید. مجددا چندین نوبت دیگر انجام دهید (حداقل ۵ نوبت) پس از چند روز بهتر است از تورنیکه ملایمی حدودا یک دقیقه بالای عضو برای انجام این ورزش استفاده کنید.

